

Sordirühmas Dale's Strain on imeilusaid heledamaid ja tumedamaid marmormustriga lehti.

'Can Can'.

'Midnight Rose'.

Siiski saab mõningaid sordirühmi paljundada ka seemnetega. Nii annab näiteks 'Palace Purple Select' küllaltki ühtlase, väga tumeda lehestikuga järglaskonna.

Seevastu 'Dale's Straini' järeltulijad on väga varieeruvad. Kõige ilusamad neist on marmoreeritud lehtedega järglased, kuigi seemnekülvist võib mõnikord tulla ka täiesti roheliste lehtedega taimi. Kõige kaunimalt värvunud lehtedega seemikuid on mõttekas edasi paljundada pistikutega.

Helmikpöörised võivad anda ka isekülve ning mõni hübriidne järglane võib olla vägagi kauni lehestikuga.

Helmikpöörise kasvatamine seemnest pole sugugi lihtne. Nad tärkavad küll ilusti, ilma igasuguste protseduurideta, aga tõusmed on väga tillukesed ning algul väga aeglase kasvuga. Nende pikeerimine on mitteprofessionaalile tõeline katsumus.

Kuhu ja kellega

Helmikpöörised sobivad hästi okaspuude ette. Neid saab edukalt kasutada ka koos suvelilledega taimkastides ja amplites. Talveks tuleb nad anumast siiski välja võtta ja aeda istutada.

Kuigi tumedad helmikpöörised on väga efektsed oma ebatavalise lehevärvi tõttu, on neile aiakujunduses raske kohta leida. Esiteks: lähivaates võib see ebatavaline värvitoon mõjuda süngelt. Teiseks ei tule tume lehestik tumeda mulla taustal esile.

Seetõttu on oluline naabrite valik, et pehmed rasket tumedat värvi. Hea kombinatsioon heledamate naabritega võib olla väga efektne, isegi ekstravagantne.

Sorte ja sordirühmi

Umbes sajast helmikpöörise sordist on Eestisse jõudnud enam kui paarikümmend. Tutvustan neist peamisi.

'Amber Waves' on ebatavalise kollakasoranži lehestikuga. Sorti esitleti esimest korda 2001. aastal Four Oaksi aiandusnäitusel Inglismaal.

Dale's Strain on ilusate heledamate ja tumedamate marmorjate lehtedega sordirühm. Massilisel seemnetega paljundamisel võib leida eriti kaunilt marmoreerunud lehtedega taimi.

'Chocolate Ruffles' on üks populaarsemaid sorte Ameerikas ja ka Euroopas. Tumedad ja keerdunud pruunikaspunased lehed on väiksemad kui enamikul teistel sortidel, puhmik on erakordselt kompaktne.

'Can Can' on esimene metalselt hõbedaste lehtedega sort. Leheservad on lainelised, leherood purpursed. Eriti efektne on ta hommikuvalguses. Sordile on antud kuldmedal nii Hollandis (Nieuw 1979) kui ka Prantsusmaal (Coursonne 2001).

'Cappuccino' nimetus viitab lehtede tumepruunile värvile. Purpurkastanipruunide lehtedega tugevakasvuline sort vajab värvumiseks tugevat päiksepaistet. Leheservad on tugevalt lainelised.

'Cathedral Windows' on suurte violetjate marmoreeritud lehtede-

ga. Lehte lähemalt vaadates katavad seda justkui aknakesed.

'Midnight Rose' on punakaspurpursed lehtedega, mida ebakorrapäraselt katavad roosakad täpid. Iga leht on nagu kunstiteos.

'Monet' on punaste õitega valgekirjuline väga efektne sort.

'Plum Pudding' on ploomikarva violetsete lehtedega. Samal aastal, kui ta välja tuli, sai kohe Hollandis kuldmedali (Nieuw 1996).

'Prince' on üks tumedamate lehtedega sorte. Leheservad on lainelised.

'Purple Petticoats' on tumepurpursed kroogitud lehtedega. Lehed on väiksemad kui enamikul teistel sortidel ja seetõttu on puhmik väga kompaktne.

'Rachael' on pruunikate lehtedega ja eriliselt ilusate roosade õitega.

'Silver Indiana' hõbedased lehed on violetse varjundiga, leherood aga violetsed.

'Silver Scroll' sarnaneb eelmisega.

'Silver Shadows' on tumeda hõbedase lehestikuga, sügisel värvub see roosakaks.

'Strawberry Swirl' on roheliste lehtedega, mis on lainelised ja seest hõbedaste laikudega. Üks ilusamaid roosaõielisi sorte.

Uusi sorte tuleb aina juurde. Veel väärivad mainimist oranžikate lehtedega 'Caramel', 'Peach Flambe' ja 'Georgia Peach' ning kollased 'Lime Rickey' ja 'Key Lime Pie'.

Lehevärv muutub vastavalt aastaajale, sordile omane tüüpiline värv tuleb esile vanematel lehtedel.